

*Near 't
Adrillenmaart
in Winschoot*

Derk Sibolt Hovinga

Derk Sibolt Hovinga
Noar 't Adrillenmaart in Winschoot

Derk Sibolt Hovinga
Noar 't Adrillenmaart in Winschoot

belevenizzen van Menzo Woldemoa

Servo

Hovinga, Derk Sibolt

Noar 't Adrillenmaart in Winschoot / Derk Sibolt Hovinga

Ill.: Nynke Hovinga

Oorspr. uitg.: Groningen: Stabo / All-Round, ISBN 90 6108 3 303

(Nedersaksische schriften VI)

ISBN 90 71918 65 3

NUGI 311/360

Trefw.: gedichten; oorspronkelijk - Gronings.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Veurwoord van de schriever

Dit epos over 't Adrillenmaart in Winschoot, mit 261 vaierregelge coupletten mien laangste dichtwaark, geft 'n beschrieven van dit, oet oerolle laankmanstieden overaarfde, maartgebeuren in de Oldambster, Raiderlaander en Westerwoldse regio's dat nog aaltied onverminderd-leventege volkstraditie is, en meugelk nog laank zo blieven zel ook. 't Geft, in de aigen taal van dizze regio's, 'n speulse beschrieven van 't gebeuren; 't geft 'n kiek op de volksoard; het brokken Grunneger humor, maar ook eernst in zoek; legt 'n groot dail van de veurnoamen dei nog in de regio veurkomen (en dei dails nog oldfraistoaleg binnen, oet de tied dei lag veur de tied van 't tegenswoordeg sproken dialect), in riemvörm vaast, en benoadrokt de centrumpositie van Winschoot in de nuimde regio's, en helpt hopelk mit, de aaindracht en de volksainhaid te stimuleren.

D.S. Hovinga

1977

Aaljoar in Novembertied,
Eerste Moandag, is 't zo wied
Dat wie weer noar Winschoot willen,
Noar het maart tou, noar 't Adrillen.

Smörns mit 'n man of wat
Gongen wie al vroug op pad,
Van het is ja ait het beste
Dat ie binnen nait de leste?

Loopens dwaars deur Aikaamp hèn
Kwam wie eerst op Oosterèn;
Even aan bie Pondje Botter ¹,
Veur 'n glask', vanzulf gain wotter.

'k Kreeg hierzoot wel in de goaten
Dat 't slim drok was bie de stroaten;
d'Haile Ollewieweweg ²
Swaart van volk, wat ik joe zeg.

Van het is van oldsheer zo
Hier in onze regio
As j'in reken wezen willen
Goan ie steevast noar 't Adrillen.

¹ Olle kroug

² nou 'Beersterweg'

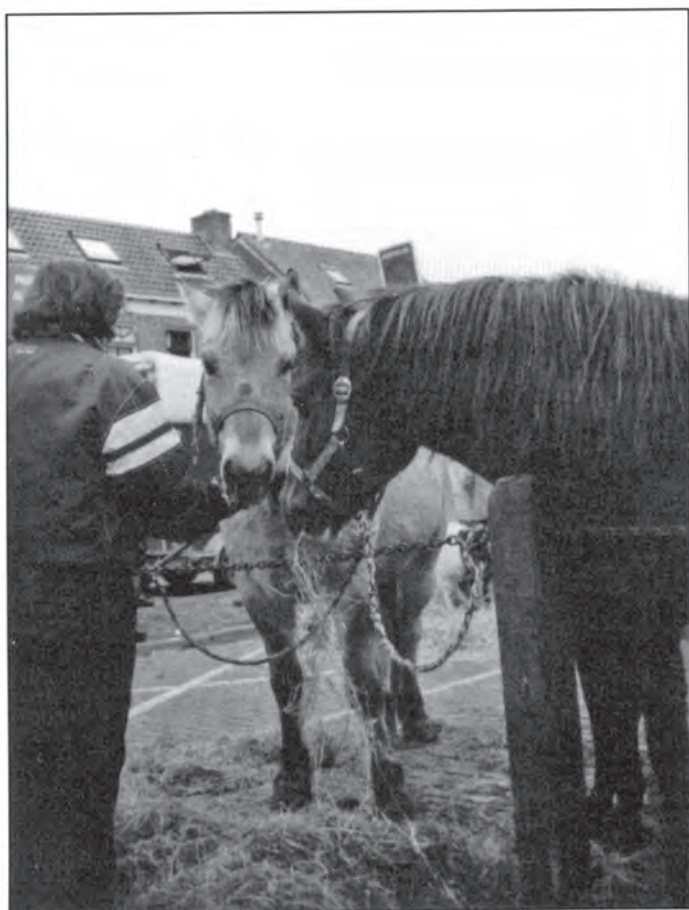
Onner 't stoareg sloatjekaauwen
Zag ik gunnen de gebouwen
Van Winschoot deur dook hèn breken
En zien torens locht in steken.

Buzzen jougen ons vebie
Vol mit lu, dei net as wie
Aalmoal gongen noar 't Adrillen,
Moar zo'n èn' nait lopen willen.

Moar wie staptten mit mekânder
Aalweg aine vout veur aander
Onnerlaangs de kromme bomen
Om zo bie ons doul te komen.

Eerst gong wie noar baistemaart,
Om de kerke, t vei apaart
Van de schoapen, hounder, swienen,
Ainden, honnen en de knienen.

't Was 'n reeren en 'n lopen
Van de kooplu, om te kopen,
Koien, kaalver, heukels, bollen,
Aal wat ze moar hebben wollen.

Gounent, aal mit stront aan hakken
Wazzen aan het haandjebakken.
Gounent deden 't handstokswaaien
Bie 't omnander tou aal draaien.

Gounent deden 't kwakjespeien,
Aandern wazzen vol benijen
Noar de dikte van de nek
Van 'n kou, of noar zien bek.

Aine in 'n flodderjaze,
Om zien haals 'n dikke daze
Gong opins op hoeke zitten
Onner 'n kou, trok aan zien titten.

Kaalfkoien, veerzen, eerst begrepen
Mit de haand, bestöt, beknepen,
Kregen rooie streep op rogge,
Van de handel dei gong vlogge.

Was der tou 'n koop besloten,
Den wör dei ook vot begoten
Mit 'n klokje in 'n kroug,
Doar men 't geld bie overdroug.

Van in Winschoot is het maart
Van de stad het levend haart,
En doar stoan de kerk ronnom
Den ook hail wat krougen om,

Doar men eten ken, en rusten
En ook drinken wat ie lusten
En doar men bie drei en vaaiern
Zat te proaten en onnaiern ³.

Midden in dat levend haart
Stait de Olle kerk - apaart,
Mit zien dikke bakstainsmuren
Dei de aaiwen deur al duren;

Doar ie 's Zundags heuren kennen
Hou of ie op 't mainste winnen,
Nait mit kopen en mit dingen
Moar a'j God zien wegen gingen;

Doar ie onder de verwulven
Lustern kennen in joezulven -
As het machteg örgellaid
Broest van ale aaieweghaid.

³ onnaiern = redeneren

Kerke mit dien kleurde roamen
Wel ken hierzoot nog de noamen
Van dei onner 't kerkhofmaart
Rusten in de stad zien haart?

Van aal groaven in de grond
Hier, de kerke rondomrond,
Is gain poale of gain stain
Op het maartplain, meer te zain.

Winschoots veurgeslacht tou glorie,
't Veurgeslacht ook tou memorie,
Dat hier mit Adrillen dòu
Kwam noar kerk en kerkhof tou.

't Veurgeslacht, dat onder kaaïen
Rust, doar mallemeulens draaïen,
As het levend noageslacht
Kermis holt op 't maart en laagt,

Moar ook 's Zundoags as der lud
Wordt, in kerke komen dut,
En doar beedt en hannen volt
En God ook in ere holt.

Mien gezelschap was 'k intied
Ook al 'n oareg zetje kwiet,
Van dei schoten mie te vroug
Elke haarbaarg in en kroug;

Moar ik wol 't laifst nait bezopen
Hier in Winschoots stroaten lopen;
'k Wor nait geern onbekwoam,
Schoon 'k mie veur gain borrel schoam.

En zo bleef ik noar wat kaaiern,
Om te kieken noar de daaiern,
En ik daauwelde allèn
Neeqn moal om de kerke hèn;

Van de koien noar de biggen
Dei doar in heur streusel liggen,
Van de biggen noar de swienen,
Van de peerden noar de knienen.

Overal woar ik moar kopers
Stilstoan zag bie de verkopers
Zörgd' ik - ongemaarkt - der veur,
Da'k te stoan kwam in 't geheur,

Om te lustern en te heuren
Hou 'n bult geld of elk wol beuren,
Om te waiten en te zain
Of ain d'aander haar bie 't bain,

Of ain hierzoot op dat stee
d'Aander ook bedupen dee;
En wat moois der wör verteld,
Om de winst en om het geld.

Van, aal - dei de handel kennen
Waiten wel, dat om te winnen
Kooplu proaten van 'n kou
Joe de mooiste kaante tou,

Aal mag men nait onveurzain
Zeggen d' handel is gemain,
Van dei hier op 't maart belaandt,
Krigt van d' handel wel verstaand.

Elk dei hier van waal in sloot
Kwam en ook zien bok wel schoot
Wör, omdadde brokken mouk,
Deur zien schoade dubbel klouk.

Zo as mie de koopman zee
Dei van jongsoaf d' handel dee
En wel viefentwintig joar
Swienen kofde van mien voar.

Van het ain 'n koop in 't zin
Den moakde dat baist eerst min
En lopt ook wel drei moal vot,
Veur e dut zien hoogste bod;

Moar 'n goie koopman is 't
Dei zien kou moar aalweg prist
En dei snaart ⁴ dut en proat:
"'t Is te geef doar 'k hom veur loat".

Zo gong d' handel hier al laank
En ik laip doar tieden maank
Aal dei kooplu op 't Adrillen
Dei geern 'n bult verdainen willen.

'k Lait dei lu zok wieder weren,
Van 'k haar zin in 'n zoere heren;
Zo bie steert en den in mond,
Van dat hait zok slim gezond.

⁴ snaart = pocht, schept op

Karre van de viskoopman
Dei ston stoef bie Wisseman,
Doar de heren achter 't glas
Keken hou 'n bult volk ter was.

Dou ik muide van het lopen
Zin kreeg om mie 'n klok te kopen
Laip 'k bei Ruben in het zaal.
't Was der drok, en dik keboal:

Obers in heur swaarte frakken,
Mit de slippers op de hakken,
Runden doar op radde bainen,
Om moar goud wat te verdainen.

Moar ik zat op mien gemak
Rusteg bie mien fladderak,
En ik heurde 't drok gedou
Van aal 't volk doar om mie tou,

Om zo veur en noa mit lippen
Aan mien staarke draank te nippen,
En te drinken slok veur slok
Oet mien glaske, van mien klok.

Aine aan mien rechterzied
Zag ik in 'n kôrte tied
Viefmoal noar de tapkaast lopen
Om zok weer 'n klok te kopen,

Moar ik luit 'n slok in mond,
Viefmoal lopen in het rond,
Veur 'k kom van de tonge, hait,
Deur mien keel noar onnern lait.

Zo genoot ik net zo laank
As dei aander van de draank,
Of nog meer, omdat ik wos,
Dat dei meer betoalen mos.

Omdat 't tied wör om te eten,
Van dat dou ik nooit vergeten,
Huil 'k oet buuts 'n homstokbrood
Dei 'k mit 'n twaide klok begoot.

Noa 't betoalen van verteren
Wo 'k mie wieder recreëren
Van der was hier, zo ik main,
Ja van ales nog te zain!

En zo kwam ik zogezege
In de Torenstroat terecht,
Dei, zo dugde mie, zo hait,
Omdat ter 'n toren stait.

Winkels in 'n lange riego
Zag ik doarzoot, wel 'n stiego.
Wat ter ales veur de klanten
Veur de greep lag, veur contanten,

En wat om moar vot te hoalen
Aaltemoal op oafbetoalen
In de etaloagies binnen,
Dat dee mie het oog verblinnen.

Kiek, 't was nait zo dat ik vroug:
"Koopt hier laiver as in 't loug",
Van elk wait ja haile best,
En dat het aaltied zo west,

Veur wat ie in 't loug aal kopen
Huif ie nait noar Winschoot lopen
Moar as ie hier op 't Adrillen
Ook ais deur de stroaten willen,

En ie doar te kieken lopen,
Denk ie: dit wo'k mie wel kopen;
Denk ie: dat zol mie wel pazen:
Fietsen, auto's bontgoud, jazen.

Aal zel ie ook wel begriepen;
Veul ie in de buutse griepen,
Veur ie driest noar binnen stappen,
Denk ie: ken ik 't wel berappen?⁵

As ie veur de roamen stoan,
Wil ie wel noar binnen goan,
Moar, véur winkeldeure belt,
Tel ie toch nog eerst joen geld.

Veur ie neie dingen hoalen
Denk ie: ken ik 't aal betoalen?
Van aans wor ie mit de tied
Wat ie houlén, toch weer kwiet.

Stroat was vol mit kiekers, kopers,
Vol mit daauwelders en lopers,
Ook wel manlu, moar mainst vraauwen,
Dat zeg ik joe in vertraauwen.

⁵ betrappen = betalen

Haalfweg in dei Torenstroat
Ston dei toren, goud in stoat.
Bovenin: 'n grote klok,
Onderin: het doenenhok.⁶

Toren stait hierzoot apaart
Van de kerke, stoef aan 't maart,
En hai mouk, 't was excentriek,
Dou opins veur mie meziek:

"Van Lauwerszee tot Dollard tou",
"Jan Pierewiet", "Pestoor zien kou",
Laiden dei ik aal wel kon,
Klonken doar van 't carillon

In dei toren dei, zo 'k wait,
Hier de Olle Witte hait,
Omdat ter wat griezeg wit
Op zien dikke muren zit.

Dou 'k weeromlaip mit 'n benne
Noar het kruuspunt mit de Venne,
Zag ik 't volk in dikke hopen:
- Konnen zó op koppen lopen -.

⁶ doenenhok = voor dronkaards

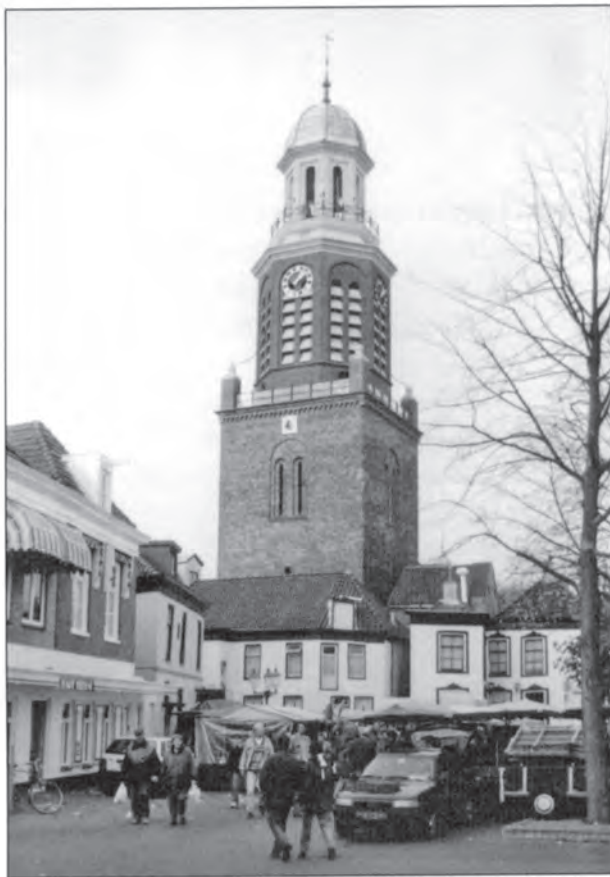
Aalaan langs de kroamen goan,
Dei doarzoot in riegen stoan,
Vestjes, hupzelen, en ook knopen,
Brouken, jazen kon ie kopen,

Spiekers, hoamers, schroeven, tangen,
Timmergoud noar joen verlangen,
Störten emmers of plastieken,
Ales mog ie eerst bekieken:

Kaggelpiepen en ol iezer
Fraize klokken, zunniewiezer,
Wekkers en allozieketter,
Om joe mit op pronk te zetten.

Sokkeloa en slik en vis -
't Is of ter wel aalmoal is,
Wat of ie ook hebben willen,
Op het maart doar, op 't Adrillen.

Aine ston der veur het stillen
Van de piene van koesskillen,
Mit zien fleskes vol mit proppen,
Om joe in joen koes te stoppen.

Ain verkofde allenneg droeven,
Aan het volk, dat zo'k moar schoeven
Lait in stroom zien kroam vebie,
Net als ikke, net as ie.

'n Aander dee in scheren, messen,
Allenneg van de allerbesten,
En as ie dei kopen willen:
Allerhande soorten brillen.

Ain kreeg roezie om 't betoalen
Mit de koopman van sandoalen,
En wol hom 'n katjewauw '⁷
Mit zien dikke voeste tou.

Moar de koopman, nait verkollen,
Zee: dat mogge zulf wel hollen;
Wolle veur dei pries nait kopen
Den mog e wel wieder lopen.

Ain verkofde potten, pannen;
'n Aander veters, kouzebannen,
En ain laiden om te zingen
As ie noar 'n feest tou gingen,

⁷ katjewauw = een slag

Ain verkofde houden, petten,
'n Aander smeer om in te vetten,
En ain popkes, katten, honnen,
Dei j'op bozzem zetten konnen.

Ain verkofde schilderijen,
'n Aander loakens, berrespreien,
Aine ook roodboaïen hemden
'n Aander schoupoets veur het glimmen

Van de schounen aan joen vouten,
As ie dei ais poetsen mouten.
Aine niks as wurremkruden,
'n Aander doppen veur het ruden

Van eerappels oet de grond,
'n Aander zaalve veur 'n wond;
En ook draank veur het genezen
Van aal kwoalen dei ie vrezén.

Poeders, plaisters, watten, pillen
Aalerhaand, wat soort ie willen,
Ken j'as j' op Adrillen lopen
Naargenswoar goudkoper kopen.

Ain verkofde schuddeldouken,
'n Aander aal romanse bouken,
Aine knipkes, kezerieven;
Gounent ook pepier veur 't schrieven,

Baalpuntpennen en potloden,
Swaarten, gruinen, blaauwen, roden,
Aalerhand ook veur de keuken:
Kopkes mit hail mooie spreuken,

Aine gluton veur het plakken;
'n Aander lözze zolen, hakken,
Aine rouden veur gedienen,
'n Aander zaip en waskelienen.

Gounent ook nog baaltjes, stoalen,
Kovviebonen om te moalen,
Ain ook swaarte braaide hozen,
Dunne nylons wa'j moar kozen;

Oapeneuten, lekker zolt,
Mollebonnen en zuitholt,
En ook deuskes, fleskes von je.
Vol mit poeier en mit klonje.

Ain verkofd'ook appelsienen
Bie het stok, of ook bie tienen,
En ain veur de mond zo fris:
Pepermunt of lekkeris.

'n Kerel ston der mit 'n staaltje
Om te smieten mit 'n baaltje
Aan 'n touw, 'n kegel om.
Mor ik zulf was nait zo dom

Om mie veur dat spul te lainen
Om 'n allozie te verdainen;
Nee ik lait mie nait verlokken
Om mien geld doar veur te dokken,

Van véur aine gooien dee,
Stödde 't staaltje schaif op 't stee,
Stödde 't staaltje - ongezain -
Oet het lood... en da's gemain.

Om te waarken veur joen brood
Mit 'n staaltje oet 't lood
Van zo'n spul is aal mit aal
Aans niks as 'n "daisvestaal".

Bie ain kon ie deuzen kopen
Vol mit vrijgezellenknopen,
En veur aan joen vinger schoven
Mooie ringen van verloven.

Golden ketjes en armbanden
Haar dei koopman ook veurhanden,
Hoast te geef, sikkom kedo:
Allèn Adrillen is dat zo.

Ain verkofde euliekouken,
'n Aander van dei sekse bouken
(Gounent ook zo onderhaand
Aan de jonkse van het laand).

In zo'n lutje, smale stroatje,
Blote juvvers op 'n ploetje,
Blote juvvers, is 't nait gries,
Veur 'n oareg dure pries.

Woarom, dogd' ik, onner 't lopen,
Zollen dei jonkse zokswat kopen,
Waar mout zokswat nait tou laaiden,
Mos men zokswat nait verbaiden?

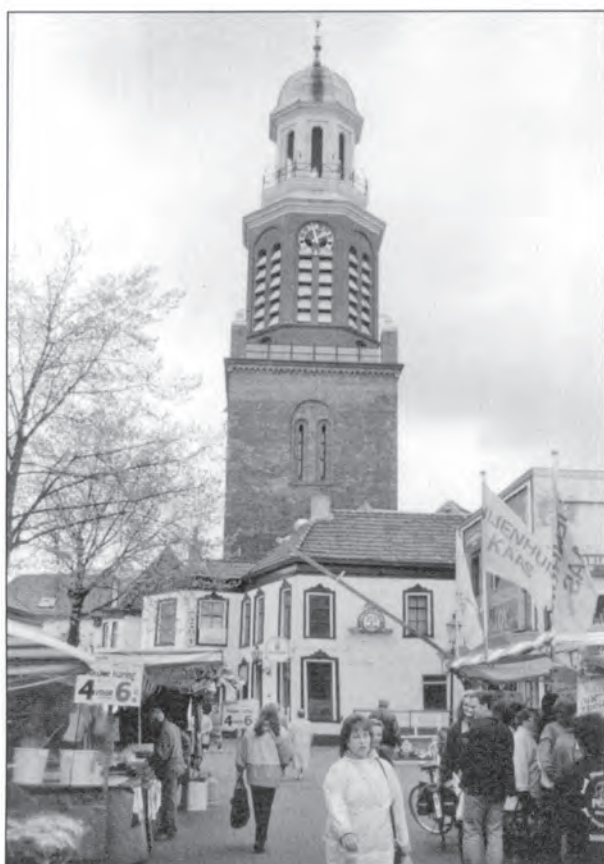
'k Kwam doar op dei drokke wegen
Aalaan ook bekenden tegen,
Mit mekoar, of ook apaart,
Op de Venne, ronnom 't maart

Aal te daauweln en te lopen
En aalaan ook wat te kopen
In de winkels, bie de tenten,
Veur 'n goie buuts vol senten.

Van men haar wel in de goaten:
Zunder hogelek te proaten,
Zunder zok de tong te breken,
Wör men toch veur vol aankeken.

En men zag, bie elk verlet,
Dat men hierzoot ales het:
Winschoot, 'k huif joe 't nait verswiegen,
Doar is ales ja te kriegen

Veur de hoesvraauw, veur de zoak,
Veur de aarbaid, veur 't vermoak,
Winschoot is ja 't haart van 't laand,
Veur de klaai en veur het zaand,

Van 't Oldambt en Westerwolle
Tussen 't knoal en Bennewolde,
Joa van d'Eems in 't Raaiderslaand
Tot hail aan de Drentse kaant.

Gounent hebben hier heur pad
Tels noar Grunnen, noar de Stad,
Moar 'n bult staarker is de baand
Tussen Winschoot en zien laand.

'k Zag hier Toatje, Jaantje, Miene,
Etje, Petje, Betje, Biene,
Hero, Willem, Derk en Pait,
Haiko, Knellies, joa wel nait.

Fekko laip doar, Hinnerk, Jan,
Geert en Kloas en Grait in 't span,
Gerriet, Hilko, Albertine,
Jokkob, Berend mit zien Gine,

Assie, Femke, Nanno, Sientje,
Oafke, Swier en Engelientje,
Everardus, Okko, Metje,
Ejoa, Taalchie, Elzo, Tetje,

'k Zag ook Aale, Jannoa, Triene,
Geessie, Nieske, Wupke, Wiene,
Oapko, Aldert, Antka, Ole,
Antko, Riko daip in pole,

Mentke, Siebrand en Klazien,
Maint en Nomdo en Christien,
Loutje, Douwe, Wiepke, Baike,
Appie, Manne, Addo, Maaike,

Tammo, Egbert, Ontje, Oarend,
Oaries, Steven, Barrelt, Boarend,
Gepke, Tjokje, Renske, Fiene,
Tunnies, Tjoaben en Tebine,

Anne, Tjakko, Roulf en Kasper,
Kier en Tjoart en Ailt en Jasper,
Wiebrand, Saiko, Sibolt, Feike,
Garbrand, Roelof en Merijke,

Lea, Luppo, Jochum, Ubbo,
Doavid zag ik, Garrelt, Wubbo,
Edzo, Ebel, Riefke, Haike,
Tjapke, Tjamke, Tjipke, Jaike,

Eiltje, Koentje, Galtjo, Luurt,
Peto, Menzo, Enno, Duurt,
Sieto, Sieto, Beddus, Siedo,
Eltje, Richtje, Habbo, Grieto,

Hommo, Roelie, Engel, Siert,
Annie, Atje, Titie, Wiert.,
Boelo, Jeltje en Edziene,
Roppo, Poppo en Tettine,

Harko, Bouko, Fepke, Helmer,
Okje, Bole, Raaint en Jelmer,
Frits en Wemeltje en Mans,
Foske, Atze, Akke, Jans,

Jetje, Dieke, Rienko, Dientje,
Trees en Trui en Geuko, Lientje,
Oljo, Sieko, Ena, Martje,
Wiepko, Renze, Tjabbo, Gartje,

Liesbeth, Melle, Graddus, Teelke,
Kassien, Harbert, Iektje, Eelke,
Tjaduw, Hooite, Louwe, Tiddo,
Brechtje, Gailtje, Ties en Diddo,

Oazing, Hsike, Meeuwert, Vrieze,
Siepko, Frederikus, Lieze,
Gosurien, Eerke, Alver, Hans,
Helprig, Giesbert, Gerrad, Frans,

Erzo, Luken, Foelie, Jannie,
Oagtjes, Tjaalinktje, Chieltje, Hannie
Rika, Suze, Hermke, Ammie,
Lutgerdine, Lumko, Lammie,

Tialda, Dieuwes, Ulm, Afine,
Tetske, Fenchien, Sirp, Atine,
Lukas, Wienholt, Markus, Eeltje,
Jezeline, Wijke, Seeltje,

Eke en Hete en Gerke en Aukje,
Haitjo, Oltje, Kris en Boukje,
Oamel, Arnold, Tunske, Koosje,
Egge en Anke, Hennie, Toosje,

Evert en Gebien, Anneüs,
Ento, Huite, Bruuls, Mattheüs,
Hinke, Gauke, Willemine,
Ele, Wiebe, Hillechiene,

Tiabba, Diepke, Wiebeline,
Foeldrik, Ubo, Siebedine,
Sirk, Seline, Ludger, Hedde,
Meilof, Lumding, Peta, Dedde,

Juko, Waldrik, Teupko, Onko,
Robert, Kobe, Juiltje, Nonko,
en aal 't volk dat ter nog ston
Doar 'k de noamen nait van kon.

Want van elke doezend man
Kon ik nog gain tiene van.
'k Zag ook Epie Biederhaand,
Van de zolte woaterkaant,

Dei ait op 't Adrillen is,
Mit genoaten en mit vis,
Dat, ik dogde onder 't lopen,
'k Wil bie hom wel 'n spekoal kopen,

Net as Hebbe, Buno, Repke,
Aedsge, Teelko, Tünne, Epke,
Gozze, Hadewieg en Riewerd,
Net as Wienke, Idsko, Siewerd,

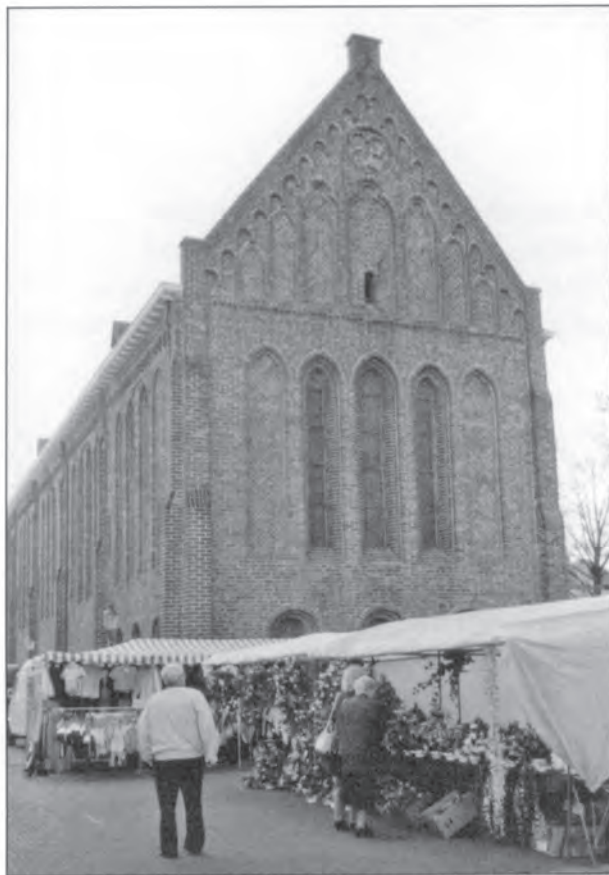
Letta zag ik en Meiskine,
Sieben, Sabbo en Eissine,
Houwe, Edsko, Reinste, Wiemer,
Lucy, Fenje, Maiske, Diemer,

Weia, Duwer, Aito, Frouwke,
Luutje, Wieke, Hette, Bouwke,
Melchert, Taiwes, Ludewé,
Oewe, Röttert en Lukkee,

Tede en Ieko, Laifke, Waalko,
Hilje, Hebeltje en Aalko,
Tjarko, Obbo, Tekloa, Eië,
Edo, Sjut, Woldine, Steije,

Oafko, Oabel en Tjoabine,
Knelske, Jarko, Joake, Kine,
Eefko, Bonje, Eppie, Aalke
Dieterd, Menko, Rienke, Taalke,

'k Zag der Omke Slompersmoa,
Doar 'k vaak mit aan 't vissen goa,
En Battrudoa Lodewieks,
Dei zo krom hoarlemmerdieks

Proat, en Einje en Elke en Det
Dei zo'n dikke neuze het.
'k Zag ook Koboar mit rood hoar,
Mit heur Tjaze ait 'n poar,

En Ol Botte onner pet,
Omdadde gain hoar meer het,
En Loeks Ainoog en ol Lut,
Dei de peerdehandel dut

En dei doarom leuf moar wis,
Aal joar op 't Adrillen is,
Ook al is 't al laank bleken
Dat 't mit peerden is verkeken.

Moar ain dei zoas ik zee,
Joaren al in peerden dee,
Dei haauwt nait zo gauw in zak,
Moar blift traauw aan 't vak.

Doar laip Hilgard en Auwine,
Mit ol Olgerd en Loukine,
Dei aal joar weer mit heur vaaiern
Op 't Adrillenmaart peraaiern.

Oade was der, Goaske, Lamke,
Meris en dove Jut en Amke,
Froukje, Lukje, Aaite en Doan,
Zag ik op 't Adrillen stoan.

Ontko ook en Rinto, Sander
Buun en Sippe mit 'n kander,
Elle, Lude en Harmannes,
Goozn, Koarel en Johannes,

Hoaie en Reinewe en Riekje,
Heers en Heytie, Hemke, Iekje,
Agenijt en Friedoa, Tilko,
Sieta, Tjepko, Eldert, Wilko,

Menje en Tjaberen en Eke,
Luppo, Pijter, Bartje, Weke,
Eidine, Dora, Teddo, Ko,
Dewer, Ruth, Eilgine, Jo,

Sape, Koenno, Kampe, Eiko,
Tetjo en Alkine, Beiko,
Tjabring, Lambert, Ottje, Ate,
Immo, Sake, Reintje, Bate,

Warner was der, Rintjo, Lupko,
Haipko, Heere, Orsine, Upko,
Juurtje, Timon, Tjakke, Thede,
Heijbo, Riet, Lambertoa, Ede,

Luwardus, Tibo, Tonno, Mennoa,
Rienste, Louwerd, Deije, Ennoa,
Ynske, Eilard, Frankje, Feibe,
Tjare, Alidus, Tait en Eibe,

Bouwo, Habbe, Mat en Diever,
Wibbo, Tjasse, Tjikloa, Ziwer,
Ente, Emke, Thebo, Tjitske,
Tjade, Engele en Ritske,

Jaan van gunne, Jaan van aargens,
Jaan van overal en naargens,
Taitjemui zag ik ook lopen,
In heur baiske vol mit knopen,

Taitjemui al neegnteg joar,
Mit heur grieze, grauwe hoar,
En gain koeze meer in mond,
Moar nog veerdeg en gezond.

Louke laip doar Ajo, Senze,
Teupke, Boulm, Uulderk, Menze,
Lulof, Baalster, Halbo, Bientje,
Ielke, Wolbert, Esse en Wientje,

Luger, Ludde, Ike, Eta,
Hame, Autjo, Giezel, Greta,
Foelko, Siepko, Titus, Asse,
Dertine, Ameling en Sasse,

Pier en Tjerko, Haltjo, Fokke,
Haaske en Reent en Meentjo, Gocke,
Ammo, Eintjo, Fosse, Nikel,
Bontje, Uulko, Eetje, Riekel,

Bijlke, Engelko en Onje,
Heintje, Remer, Pijbo, Bronje,
Tele, Frouko, Lenze, Abe,
Duurke, Benoa, Eildert, Gabe,

Man aan man, aaltied moar meer,
Dat 'k begreep naitm, dat 't verkeer
Hierzoot nait in toeze lopt,
En de haile stad verstopt.

Daaitse zat 'k ook, Manno, Elske,
Kouert, Jurko en Cornelske,
Oadam, Luie en Ol Oest,
Van aal 't lopen achter poest.

Durandus, Ilje en Tjebbine,
Eelste, Frieske en Lemine,
Tjoatje, Evoa, Jijchie, Tekke,
Mit neeg'n vinnen in de nekke,

Tebbo, Uintje, Siep, Tjakenoa,
Altjo, Thydoa, Reentko, Lenoa,
Ewald, Welmtje Hakkemak,
Scheltje, Einoa Vegezak,

Heerts en Hilleschienus, Keetje,
Eetjo, Mie, Grietinus, Teetje,
Luchiene, Zieke en Margriet,
Friggo, Kees van Biesterwied,

Wietske, Hensum, Eenja, Schotto,
Hermke, Sieuwe, Reurt en Otto,
Zag 'k in Winschoot - haand op 't haart -
Aalmoal op 't Adrillenmaart.

Sjoukje, Koertje, Dost en Wille,
Doetse, Doeke, Etta, Hille,
Engelke, Rembertus, Sipke,
Sienko, Kars en Tjake, Wipke,

Woltjo, Hoavo, Haarmke, Sijke,
Hanno, Wiebrich, Bea, Heike,
Iktje, Silke, Grebbert, Lizo,
Wilmte, Kiert, Derklinoa, Friezo,

Schenie, Frouwe, Eefke, Stijntje,
Liefke, Siertje, Jurke, Eintje,
Foktje, Booije, Wuppo, Talje,
Wellemine, Swijcko, Alje,

Dinko, Doetie, Scheltine,
Flippus, Ebbel, Sam, Elsine,
Trijnko, Wiard, Haain, Sefie,
Richtje, Pauwel, Rong, Merie,

Tieje, Daaije, Luktje, Sapke,
Roelfke, Belie, Fekke, Apke,
Emo, Foelke, Geeske, Zientje,
Tjaddo, Baije, Jibbo, Mientje,

Doar was Julle, Toako, Oaie,
Wolter, Freerk en Foppe, Joaie,
Sikke, Braandje, Ulferd, Wijtse,
Dietje, Stovver, Ufko, Sijtse,

Jetse, Geze, Iepo, Krien,
Gritje, Hinne, Nies, Ketrien,
Uko, Foke, Rieks, Durinus,
Jebbe, Jelto, Annechienus,

Jantiene, Ieltje, Roosje, Sieger,
Rentje, Sijwke, Trijntjo, Wieger,
Thole, Soakje, Nanning, Sjabbe,
Render, Lubbert, Renger, Wabbe,

Oalf en Uulderk, Jilke, Looie,
Wale, Ale, Wibbe, Dooie,
Jitske, Bonno, Raang en Ruurd,
Laindert, Maindert, Simon, Juurd,

Aime, Mentsje, Noatje, Auke,
Siementje, en Bailke, Jouke,
Andrais, Ulerk, Hitser, Wilt,
Lumchie, Lippe, Dede, Jilt,

Suine, Eilidioa en Nomme,
Sierp, Marijko, Enge, Homme,
Nancy en Lucretioa,
Elzebine, Tetioa,

Hittje, Tieme, Luikje, Neeltje,
Inze, Hillenius en Geeltje,
Gelske, Gert en Rikkerd, Fonger,
Tielke, Hebe, Elzard, Bronger,

Wander, Huitze, Hebine,
Jaanfke, Rudolf, Gezine,
Idoa, Imma, Mentko, Heine,
Jatje, Edze, Skato, Reine,

Ruurdje, Eggerik en Wiebo,
Rientske en Michiel, Siebo,
Elbe, Eizabeth, Metinus,
Hooije en Adrioan, Gezinus,

Entje, Thimo, Wilto, Edde,
Gradoa, Tateke en Fedde,
Hemko, Henk en Warnold, Elly,
Remge, Meiske, Folkert, Nelly,

't Volk dat zat as in 'n taang,
En kroop wieder as 'n slaang
Zunner kop en zunner ènne
Over 't maart over Venne,

Herman, Hergen, Levvert, Mais,
Friedus, Fenno en Tebais,
Gebo en Haailine, Trijntje,
Geutje, Ebald, Herlof, Mijntje,

Gooitzen, Stoats, Hilbaartus, Wea,
Herwieg, Wieske, Hebo, Frea,
Siebren, Sjoek en Dieko, Sia,
Minje, Hitjo, Woago, Pia,

Vegter, Taide, Soar en Dieuwke,
Guiko, Uunk en Ripko, Sjieuwke,
Naissie, Apke, Joako, Sietje,
Raimke, Oege, Warntje, Tietje,

Rintjo, Wigbold, Etje, Piebe,
Remmelt, Teedske, Homgo, Tiebe,
Haitse, Hotse, Eiso, Inje,
Ietje, Renneld, Fikke, Renje,

Ielko laip ter, Torre, Nantke,
Oaldert, Waide, Doewe, Antke,
Heiltje en Tjakine, Oopke,
Woltje, Jebbe, Kors en Koopke,

Ubel, Bote, Menno, Lerus,
Kloassie, Meentje en Fokkerus,
Huno, Gaarmt en Aildert, Tais,
Heijke, Iemo, Gebel, Frais,

Gooiske, Lupke, en as daarde,
Zat ik bie heur lutje Tjaarde,
Waaiert, Sjoert, en Faiko, Ilke,
Ninie, Ingelbert en Wilke,

Naantko, Stoado, Heertje, Ewe,
Aalstje, en Lambertus, Lewe,
Stevie, Laurens en Doukine,
Heije en Benaars, Frouwine,

Hugo, Tiemen, Meerten, Detmer,
Gommerd, Censke, Grieko, Redmer,
Dat, hail Winschoot dat was swaart
Van aal 't volk doar op 't maart.

Tellerlikkers in heur neren
Zag men zok toerloos weren
En zok 't gat oet hoaken lopen,
Om moar goud wat te verkopen,

En heur klanten aal te boaten
Deur heur raive aan te proaten,
Goud, goudkoop, moar op zien minst,
Toch ait mit 'n goie winst.

Tellerlikkers zag 'k ook lopen
Om zulf wat op 't maart te kopen
En omdat ze zeggen willen:
'k Bin ook hèn west noar 't Adrillen.

Tellerlikkers, zo wie waiten
Dut het volk van Sodom haiten,
- Oet 'n tied dei wie vergatten -
Omdat ze van tellers atten

En nait meer zo as op 't laand,
Oet ain pot, mit 'n vörk in haand,
Pot, dei zo op toavel ston,
Dat elk dei berekken kon.

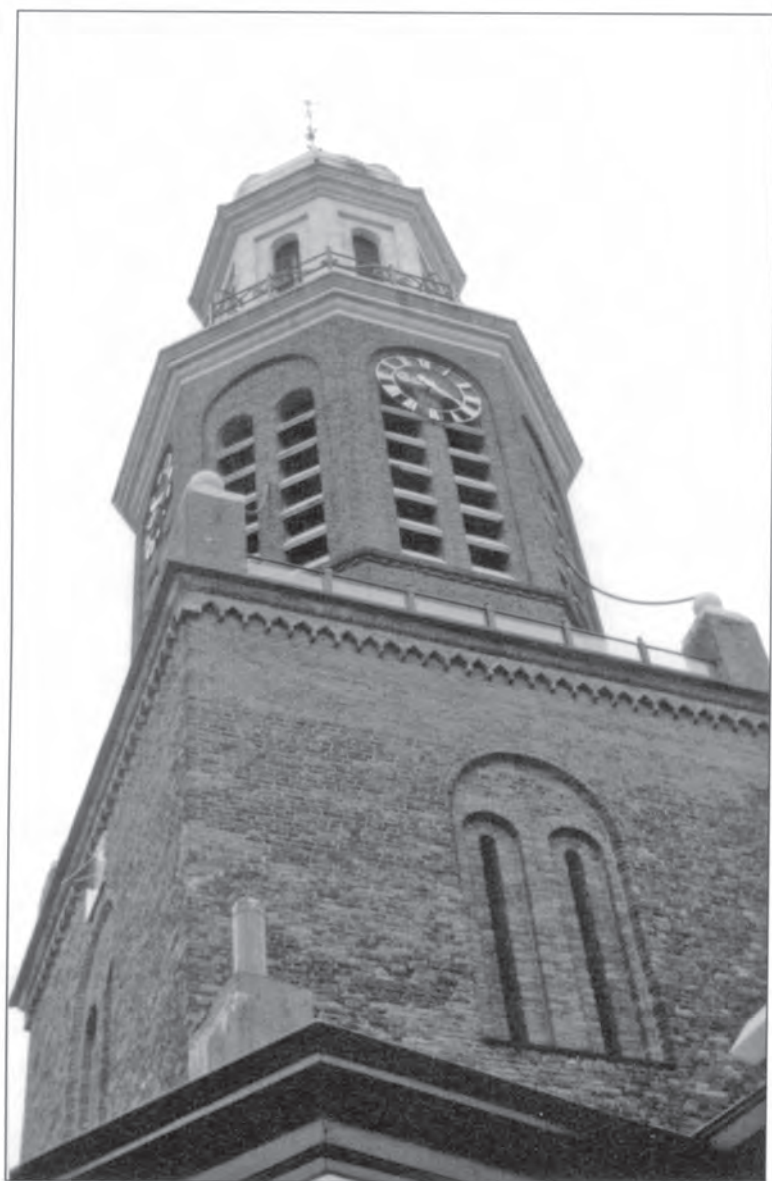
Opa's, Ootjes, moar nait minder
Lutjen - zag ik wichter, kinder,
Meesters, juffrous van de schoul,
Aaltemoal en mit het doul

Even over 't maart hèn kaaiern,
Langs de kroamen en de daaiern,
Even aan de riddel goan,
Oet het aledoags bestoan,

Aalmoal aanroakt deur het vuur
Van 't Adrillenavontuur,
Even deur 't gewuil te goan,
Even bie de kooplu stoan,

Even 't hou en wat te waiten
Van 'n dagje tuutjeflaiten,
Van 'n dagje van maaljaantjen
En lukroak wat diedeldaantjen

Van 'n dagje mit de wet:
"Aaltemoalent oet de ket!"
Van 'n dagje mit de aais:
"Goat joen gang, op roakeldais!"

'k Zag doar Sieje, Aifke, Trienus,
Doato, Alie, Erriet, Tienus,
Ake, Bene, Baals en Drewes,
Bedde, Berthoa, Biefke, Sewes,

Aibel, Ailtjo, Teerske, Fiepk,
Vrister, Giele, Gerlof, Riepk,
Bruno, Wiendelt, Aide, Mekke,
Fokkeline, Gerke, Ekke,

Iesbraand, Bront en Fiebo, Bronno,
Etto, Dodde, Halbe, Onno,
Aantje ook, neegn moal wedevrauw,
Mit aarm Remt in onnertrouw.

Doar was Jobk en Mietje, Tebbe,
Iebeltje en Houke en Ebbe,
Jenne, Ide, Hotse, Boene,
Judden, Ritse, Nitterd, Oene,

Leulf en Lokke, Lubbe, Iefke,
Schelto, Rikkerd, Bonto, Siefke,
Germt en Haidse, Hinke, Ijlke,
Holbe ook en Laauwke, Hilke,

Tere was der, Orgert, Ide,
Tetman, Boule, Kunje, Tiede,
Rino, Nane, Krisjoan, Bee,
Annechien, Tjellinoa, Gee,

Engbert, Wendel, Tjakkob, Nomke,
Sjoene en Rensine, Romke,
Zijdske, Oage, Oomke, Gie,
Wobbe, Mentje, Hilbrand, Tie,

Aalbert, Jetske, Sebo, Gjalt,
Remmo, Geuchien, Janke, Bralt,
Rommert, Thooms en Tjebbe, Doede,
Aibeltje, Ettinoa, Oede,

Tjeerdje, Rouke, Tjaalgn, Mannie,
Meeme, Moetje, Bintje, Fannie,
Hilwert en Melline, Gritje,
Betsie, Leenus, Daiderk, Wirtje,

Rudmer, Wiske, Doaio, Nettie,
Fetje, Bokje, Hannie, Ettie,
Abbo, Drais, Biewiene, Haarke,
Hobbe, Faike, Benne, Jaarke,

Apmoal mit heur Grunneger noamen,
Doar ze zok nooit veur schoamen,
Al wil gownent tels verdraiten,
Net as 't veurgeslacht te haiten.

Gounent mainen 'k bin meer maans:
Mit 'n noam op 't boetenlaands,
Mit 'n noam op roakeldais,
As 'n noam Oldambts en Frais.

Gounent binnen nait meer blied
Mit 'n noam oet opa's tied,
Gounent vinnen dat te min,
Hebben 't hoger in het zin.

Jaantje en Aantje van op Diek
Binn' no Jeanne en Angélique.
Ole asmids en Mine en Bette
Wörren Olaf en Minette.

Moar hier op 't Adrillenmaart
Is 't van lu nog haildaal swaart,
Dei zok veur heur olle noamen
Op zien Grunnegers, nait schoamen.

Kooplu zag 'k oet 't Tukkerlaand ⁸
Ook van Sallaand, Drentse kaant,
En oet 't laand van heit en mem,
Zo te heuren aan de stem.

Kooplu ook oet Grunnens Stad,
Mit de tonge aaltied rad,
Pruiten zok bie 't doun van zoaken
Monden sikkom oet de hoaken.

Noabers oet Oostfraislaand heer
't Laand van Upstalboom, van Leer,
Doar men in Oktober ait,
Noar het Gallimaart tou gait.

Wieder lu oet Emderland,
Van Kromhörn, de woaterkaant,
En van Ditsumerverloot,
Best te heuren aan de proat.

Ook van Auerk bie de vleet,
Wischoot leek wel 'n magneet,
't Was meer 'n mouten as 'n willen:
Aal mit nander noar 't Adrillen.

⁸ Tukkers zijn Twenten

Midden in dei mensenzee,
Laip ook Winschoots B. en W.
Mit aal leden van de road
Midden maank het volk op stroat.

En om kerk tou over 't maart
Aaltemoal mit tröts in 't haart,
Om de drokte en 't gedou
In heur stad, doar om heur tou.

En dou klokke theetied sloug,
Schoten z'aalmoal in de kroug,
Om 'n borreltje te drinken
En 't Adrillen te beklinken.

Domies, dokters, avvekoaten,
Zag ie aalmoal in de stroaten,
Boeren, waarklu en meneren,
Aaltemoal aan 't potverteren.

Vraauwlu zag ie, grovven, fienen,
Dikken, dunne, slaank van lienen,
Plietsies, bakkers, ambtenoaren,
Jongen en ook old van joaren,

Janske zag ik daauwel'n, Jopke,
Jaring, Jelies, Jeen en Popke,
Buiske, Androea, Borgert, Sikke,
Eelbren en ol Guit en Frikke,

Evertje en Ebo, Aske,
Jaizeltje, Sibe, Saske,
Jaan-ochotjes, Jaan-zachies
En Jaan-vlogge, Jaan-almachies,

Jamman-bloot, Jaan-dik en dol,
Jamman-'t glaske leeg en vol,
Jamman-kloager, Jaan-kezoan,
Jamman-henne, Jamman-hoan,

Jamman-povvert, Jamman-kouk,
Jamman-dovvert, Jamman-klouk,
Jamman-van Veern, Jamman-mit de mond,
Jamman-ikke, Jamman-slont,

Jaan-biederhaand, Jaan-kop en kont,
Jamman-laank, Jaan-doezendpond,
Jamman-grof en Jamman-laai,
Jaan-de Goude, Jamman-gaai,

En ik zag ook onder 't lopen
Lu zok neie goudje kopen:
Neie goudje, op de grui,
Bie de kroam van Metjemui.

Dat, ik dogde, kwait nait hou,
'k Bin aan 'n neie pette tou.
d'Olle al wel daarteg joar,
- 't Was nog aine van mien voar -

Slim versleten en verropt,
Heb ik in de buutse stopt,
Om hom op de warreldoagen
Van de weke oaf te droagen,

En ik kofde striek en zet
Mie 'n mooie neie pet,
En ik dogde mit mien kop
Mit zien neie pette op

Moar aan 't volk doar ie van waiten
Hou ze bie heur noamen haiten
Noamen dei ik joe zoëven
Op 't Adrillen heb beschreven.

'k Zag der ook 'n man of tien
Oet ons loug, van 't dörsmesien,
En vraauw Oepkes en vraauw Nut
Dei bie ons het boakern dut.

Omdat elk noar 't maart tou wil
Ligt in 't loug no ales stil,
Ales wat aans doaglieks draait
Dat het holdert en dat 't stait,

Veur ol Doade, Kneles, Seije,
Hoaving, Feiko, Jelle, Tije,
Fester, Botje, Anno, Teko,
Ieuwe, Esdert, Koert en Beko,

Hielko, Hidde, Rije, Hessel,
Swoantje, Haaijo, Rendel, Wessel,
Veur aal 't volk, dat zo men wait,
Noar 't Adrillenmaart tou gait.

Hou dat elk en ain ook hait -
Van ik zulven ken ze nait -
Dei in 't loug, of man of vraauw,
Gait den nait noar Winschoot tou

Om citrounbalen of hompen,
Om pantovvels of om klompen,
Om vermoaken of om zoaken
Of om aan de man te roaken.

Van, as 't maart is in de stad
Den zain ie op 't vrijerspad:
Fokko, Hiltjo, Mainto, Renzo,
Noantje, Folgert, Lemke, Tenzo,

Derktje, Kloaske, Aaize, Imke,
Hemmo, Maarten, Tjaark en Remke,
Tjapko, Hilbert, Epko, Kee,
Van het wold en van de zee,

Van de diek tot aan het zaand
Wordt den smeed 'n vast verbaand
Tussen Uupko's tussen Riksten,
Tussen nuversten en fiksten.

'n Koppel volk zag ik te hoop
Bie de Skalabioskoop,
En dou leek mie 't ook wel best
Ais te kieken noar Wildwest.

Veur twee gulden geld zowat
Zag ie doar op 't oorlogspad,
In het grote prairielaand
Aan de zee zien overkaant

Koieboys op peerden rieden
Mit revolvers schaiten, strieden,
En bie tussentieden vrijen
Mit de wichter op de knijen.

Indioanen, kop vol veeren,
Deden zok mit vaarf besmeren,
En heur schaarpe pielen richten
Op een koppel blaikgezichten.

En der vollen hail wat doden
Van de blaanken en de roden,
Tot op 't leste wör besproken
Om de vredespiep te smoken,

En dou dronk men zok in 't swait
Mit vuurwoater, zo dat hait,
Omdat 't in joen keel zo braandt,
Veurdats 't in joen moag belaandt.

Dou ik noa 'n tidsverloop
Kwam weer oet dei bioskoop,
Oet het duuster in het licht,
Kneep ik eerst mien ogen dicht.

'k Zag het volk in braide stromen
Deur de Laangestroat hèn komen.
't Was 'n drokte en 'n zingen
Van de jongelu en 'n dringen.

En mekoar in laange riegen
Apmoal in de aarm te kriegen,
Dat ik sikkom nait meer wos
Hou ik wieder komen mos.

't Was ook goud zo as 't mie leek,
Dat ik ais in krougen keek
Of 't messchain ook wezen kon,
Da'k doar mien gezelschap von.

'k Zag heur, - doen -, zo let zok denken,
Van 'n bult jenever drinken,
En ze wollen hou 'k ook vroug
Nait weer mit mie oet dei kroug.

Neé ze gongen zok misdroagen,
Deur mekoar op kop te sloagen,
Tot deur aal dei overmoud
Kop heur drupte van het bloud.

En de dikke kastelain,
Baang veur brokken, zo te zain,
Raip 'n plietsie in de zoal,
En dei mouk heur doar verboal,

Sloug heur mit de gummistok
En brogd' heur in 't doenenhok
Onder toren mit meziek,
Dwaars deur drokte van 't pebliek,

""k Zel wel zeggen", raip 'k heur noa,
"As ik domt noar hoes tou goa
Daj veur zoaken, dei j' nait wozzen
Hier vannacht wel blieven mozzen!"

""k Zel wel zeggen in het loug"
Raip ik boeten, veur dei kroug,
"Daje no vannacht pedaiern
Hier in Sodom te logaiern".

Dou 'k bie lutjen kwam ze wiedz,
Dat 't veur votgoan wör de tied,
Dogd ik: "Veur weer 'n hoes te lopen
Wik mie eerst nog 'n bigge kopen",

Van, om thoes 'n swien te slachten
Mout men der ja wel op achten
Zok 'n bigge tou te stellen,
Dat huif ik joe nait vertellen.

'k Kofde mie dou op het maart
'n Nuver bigge, noar mien haart,
'n Zesteg ponder, lang nait gek,
Veur mien vlais en veur mien spek.

'k Sloug de bigge in 'n zak
Op mien nekke, mit gemak,
En de bigge stak zien snoet
Tou 'n gat in zak weer oet.

'k Gong der mit, 'k wait aaltied road,
'k Gong der mit deur Laangestroat,
Doar het volk, zo as mie bleek
Aalweg noar mien bigge keek

z'Haren vast, zo as ik main,
Ja nog nooit een bigge zain,
Moar ik zulf stapte fiks
Laangs het volk of zag ik niks,

Tot ik kwam bie d'bioskoop
Doar het volk nog ston te hoop,
Aal te dringen om doar binnen
Aaltemoal 'n stee te vinnen,

En dou, midden in 't gedrang
Van dat volk, om eerste rang,
Kwam de big mie oet de zak,
Dei doar - zo moar? - openbrak,

En hai gong mie op de loop
Bie dei deur van bioskoop
Doar e as 'n vis in sloot
Laangs het volk heur bainen schoot,

't Was 'n roupen en 'n tieren,
Big en vraauwlu aan het gieren,
Tot ik hom op 't leste von
En bie pote griepen kon.

'k Haar vanzulf wel in de goaten
Dat 't volk lol haar, 'k lait heur proaten,
'k Laip noar hoes tou, 'k laip mie waarm,
Mit mien bigge op de aarm.

Dizze belevenissen van Menzo Woldemoa:
In Winschoots stadshaart
Op 't Adrillenmaart,
Deur homzulf beschreven
Werren deur D.S. Hovingoa
In couplet noa couplet
(van ieder bod vair regels) op riem zet.

*Aan de boorden van de Rensel
In het grijze ver verleên,
Aan beslijkte Dollard-oever,
Lei men eens uw eerste steen.
Grijs verleden, ned'rig stadje,
Half gestopt in kroos en riet,
In herinnering blijft gij leven,
Uw ontstaan vergeet men niet.*

*Uit de zilte grijze kwelders,
Groeide vruchtbaar polderland,
En het stadje aan de Rensel,
Werð de parel van 't Oldambt.
Pientere burgers, rijke omgeving,
Gij hebt het stadje omgebouwd,
Aan uw wilskracht en uw werkkraft
Blijve 't verder toevertrouwd.*

*O gij vriend'lijk, land'lijk stadje,
Waar ik eens geboren werd,
O gij vriend'lijk, land'lijk stadje,
Make u eendracht, groot en sterk.
Lief'lijk woonoord, dier'bre stede,
Zij uw toekomst schoon en groot.
Worde uw naam genoemd met ere,
Schenk aan allen 't daaglijks brood.*